

Persbericht

Nassaulaan 6
2514 JS Den Haag

Telefoon: 070 310 00 00
Fax: 070 356 14 74
secretariaat@onderwijsraad.nl
www.onderwijsraad.nl

Kenmerk
20140054/1038

Datum
3 maart 2014

Toenemende selectie door scholen zet kansen leerlingen onder druk Stel belang leerling en niet rendement centraal bij overgangen

Overgangen in het onderwijs verlopen niet soepel genoeg. Uitval van leerlingen, maar ook het feit dat veel leerlingen wisselen van studie, zijn hiervoor signalen. Ook is er, mede onder druk van rendementsverhoging, op havo- en vwo-scholen en bij vervolgopleidingen in toenemende mate sprake van het selecteren van leerlingen. Dit zet de toegankelijkheid van het onderwijs onder druk, ontnemt leerlingen kansen, en kost de samenleving geld. Het belang van leerlingen dient meer centraal te staan bij overgangen, zo stelt de Onderwijsraad. Bovendien moet ervoor gezorgd worden dat leerlingen betere keuzes maken. Het briefadvies *Overgangen in het onderwijs* is vandaag verzonden aan minister Bussemaker (onderwijs).

Een schoolloopbaan kent vele overgangen: van basisschool naar voortgezet onderwijs, en daarna naar mbo, hbo of universiteit. Goede overgangen geven leerlingen optimale kansen hun talenten te ontwikkelen en (later) een succesvolle loopbaan op te bouwen. Vooral de beslissingen vroeg in de schoolloopbaan zijn van grote invloed. Scherpere selectie bij de eerste overgang (op twaalfjarige leeftijd) kan ertoe leiden dat vooral laatbloeiers, leerlingen met taalachterstanden en leerlingen uit lagere sociaaleconomische milieus minder kansen krijgen. De raad vindt dat een stelsel dat leerlingen relatief vroeg selecteert, ook ruimhartig moet zijn in het bieden van tweede kansen.

Waak voor aanvullende selectie in het funderend onderwijs

De raad stelt dat leerlingen van wie het niveau (nog) niet vaststaat, van scholen de ruimte moeten krijgen hun talent te ontplooiën. Bijvoorbeeld door bij een leerling met een gemengd advies, zoals vmbo-t/havo of havo/vwo, te kiezen voor plaatsing op het hoogste niveau. Tegelijkertijd is het belangrijk de kwaliteit van het schooladvies te versterken omdat dit het risico op onder advisering verkleint. Een beter schooladvies geeft scholieren met gelijke talenten bovendien dezelfde onderwijskansen. De raad pleit verder voor uiterste terughoudendheid bij aanvullende selectie in het funderend onderwijs, en adviseert de minister streng toe te zien op naleving van de afspraken hierover in het veld.

Verzacht overgangen met maatwerk voor specifieke groepen leerlingen

Het is belangrijk dat leerlingen in het basisonderwijs meer tijd en mogelijkheden krijgen om leerachterstanden weg te werken voordat ze overstappen naar het vervolgonderwijs. De raad

adviseert daarom te investeren in zomerscholen, voetklassen en andere vormen van leertijdverlenging. Voor mbo-ers die willen doorstromen naar het hbo, maar voor wie de stap naar een vierjarige hbo-master te groot is, kan de nieuwe associate degree-opleiding uitkomst bieden. Deze tweejarige hbo-opleiding is onder mbo-studenten nog relatief onbekend. Voor alle sectoren geldt dat het vroegtijdig kennismaken met de vervolgopleiding, bijvoorbeeld door het volgen van een cursus of opleidingsmodule, de overgang kan verbeteren.